

V dominikánských kostelích a kvůli dějinným zvrátům i v mnoha muzeích můžeme vidět „dominikánské kořeny Jesse“, rodokmeny svatosti vycházející od svatého Dominika. Svatý Dominik bývá na obraze či fresce obvykle dole a leží na boku podoben spícímu Adamovi, jemuž Bůh vyňal žebro, aby z něj stvořil jeho družku v dobrém i zlém, naši matku Evu. Z boku svatého Dominika vyrůstá strom, jehož větve rostou do výšky a místo listů (nebo květů či plodů) nesou portréty světců a blahoslavených Řádu kazatelů... Na tomto zobrazení nic originálního není, chce však zdůraznit plodnost zakladatele řádu. Dominik je vinný kmen. Jak čteme v Listu Římanům (11, 16), *když je kořen svatý, jsou i větve svaté*. Řehoř IX. označuje v kanonizační bule svatého Dominika za „Patriarchu“, který se slovy svatého Pavla stal otcem (1 Kor 4, 15) *velkého počtu synů, kteří se s obdivuhodnou horlivostí zasvětili službě evangeliu*. V tomto textu ze 3. července 1234 papež dlouze a snad i poněkud kostrbatě přirovnává svatého Dominika jednak ke starozákonním prorokům, jednak k jeho předchůdcům, zakladatelům jiných řeholních společenství.

Po osmi staletích dominikánského života se všemi jeho slavnými okamžiky i těžkými zkouškami si uvědomujeme, že otcovská postava svatého Dominika již obsahuje v zárodku různé typy svatosti, které pak vyvstaly v průběhu dějin.

Církví kanonizované světce bychom měli napodobovat proto, že oni napodobovali Krista – a právě díky tomu byli svatořečeni. My se snažíme napodobovat ctnosti, které nám svatí ukazují. Musíme však dobře rozumět způsobu, jakým je praktikovali, neboť dějiny církve i dominikánského řádu dokazují, že i ty nejvznešenější ctnosti může příliš omezený a příliš krátkozraký pohled zdeformovat. Z hledání pravdy a horlivosti pro víru se může stát fanatismus; přátelství může nabýt podob až příliš lidských, které vedou k vytváření klanů či nátlakových skupin; dominikánům tak drahá svoboda se může stát záminkou pro tělo, jak říká svatý Pavel; spolupráce se sestrami a laiky může zůstat čistě jen na povrchu; hledání krásy a láska k umění se mohou proměnit v pouhý estetismus a boj za spravedlnost zase v ideologii.

Musíme mít na paměti, že dominikánský život tvoří celek, který je třeba neustále vyvažovat. Rovnováhu mu může dodat jedině teologální dimenze, tedy hluboká víra, naděje a především láska, která vše rozněcuje a naplňuje horlivostí, jejímž zdrojem je Duch svatý.

V Dominikově zápalu je již vše obsaženo jako rostlina v klíčku a právě z tohoto vědomí se rodí radost. Radost je kvas a sůl, díky nimž má křesťanský a řeholní život tu správnou chuť, jakou od hlasatelů evangelia požadoval sám Kristus. Pokud usilujeme o jednotu jako Jordán Saský, pokud se o víru zasazujeme se stejnou horlivostí jako Petr Mučedník, pokud hledáme pravdu jako svatý Tomáš Akvinský, pokud nás vábí duchovní krása a chceme ji vyjádřit jako blahoslavený Fra Angelico, pokud milujeme církvev jako svatá Kateřina Sienská, pokud bojujeme za spravedlnost jako Las Casas, pokud nás přitahuje mystický život jako svatou Kateřinu de Ricci, pokud toužíme po pokoře ve službě chudým jako svatý Martin de Porres a pokud bojujeme za svobodu křesťanů a církve jako Lacordaire, ale chybí nám Dominikův zápal, pak jsme to hlavní a nejdůležitější ještě nenašli. Dominikův „božský zápal“ nebyl totiž nic jiného než oheň lásky, z něhož se rodí radost v Duchu svatém.